

Begrippenlijst Stofwisseling WEEK 1 (ZSO 1 t/m 4)

mucosa	binnenste laag van het maag-darmkanaal. Bestaat uit: epitheel, lamina propria en muscularis muscosum
submucosa	ligt onder mucosa. Dike laag bindweefsel met bloed en lymfevaten
muscularis externa	circulair en longitudinaal gerangschikte gladde spiercellen
serosa	dun laagje bindweefsel, veel bloed en lymfevaten
foveolae	de slokdarm heeft geen serosa "instulping" van het maag-epitheel. Soort "putten" daaronder zitten de klieren. Vernieuwen snel
slijmnapcellen	soort slijmbekercel, iets andere vorm. Omgeven de foveolae (beschermt bijvoorbeeld tegen zoutzuur)
kliercellen: wandcellen	vernieuwen langzaam ook wel parietale cellen genoemd. Driehoekige vorm, produceren zoutzuur en intrinsic factor (voor opname Vit B 12)
hoofdcellen	produceren lipase (voor vetafbraak) en pepsinogeen (-> pepsine) hebben een ronde kern
entero-endocriene cellen	cel die een hormoon produceert. Afgifte aan basale kent (aan bloed)
klieren van Brunner	liggen in submucosa van duodenum. Produceren bicarbonaat om PH te neutraliseren
plexus submucos	ligt onder de submucosus
plexus myentericus	ligt tussen de binnenste (circulaire) en buitenste (longitudinale)spieren
oppervlaktevergroting door:	
plicae	plooien, 3 x oppervlaktevergroting
villi	darmvlokken, 10 x oppervlaktevergroting
microvilli	"borstelzoom", 20 x oppervlaktevergroting
enterocyten	darmepitheelcellen. Cilindrisch epitheel met microvilli
cellen van paneth	liggen onder de crypten en zijn herkenbaar aan grote, apicaal gelegen, acidofiele secretiegranula. Deze cellen bevatten lysozym, een eiwit dat een bacteriele werking heeft en dat een rol speelt in de regulering van de darmflora
crypten	instulpingen in dikke darm (tussen de darmvlokken)
driehoek van kiernan	bevat A. hepatica, Vena Porta en galgang
galcanaliculus	zitten tussen twee levercellen. Heel klein en moeilijk te zien. Heben geen contact met bloed. Via galkanaal naar galblaas
Kapsel van Glisson	bindweefselkapsel, dat aan de hilus van de lever samenhangt met Het intrahepatische bindweefsel, dat de bloedvaten en galwegen binnen de lever begeleiden.
Ruimte van disse	ruimte tussen de levercel en het endotheel van de sinusoide. Hierin liggen ook microvilli
Reticuline vezels	rondom sinusoide; geven stevigheid
Cel van kupffer	stervormige macrofaag van de lever. Hangt in sinusoide; checkt de rode Bloedcellen. Controleert binnenstromend bloed ook op ziekteverwekkers, Bacteriën, e.d.
Galblaas epitheel	cilindrisch eenlagig epitheel
Glucogenolyse	glucose vrijmaken uit glycogeen als de bloedsuikerspiegel daalt
Proteolyse	eiwit afbreken om aan energie te komen als glucose op is
Gluconeogenese	de omzetting van aminozuren in koolhydraen, een proces waarbij ureum Wordt gevormd
glandulae propriae	klier in oesophagus. Liggen in submucosa, produceren slijm en komen voor in gehele slokdarm
cardiacellen	nabij de maag gelezen in lamina propria. Bevatten hoogcilindrische slijmvormende cellen.

Apoproteïne	een eiwit dat een polair karakter geeft aan de lipoproteïne. Soort "label" die aangeeft waar het lipoproteïne heen moet
Chylomicronen	een lipoproteïne in de darm die bevat; Cholesterol, triglyceriden, apoproteïne B48
Niet geconjungeerd Bilirubine	bilirubine vóórdat het met twee glucaronzuurmoleculen is geconjungeerd (gebeurt in de lever)
Geconjungeerd Bilirubine	bilirubine met twee glucaronzuurmoleculen (beter oplosbaar in water)
Direct bilirubine	andere naam voor geconjungeerd bilirubine
Δ	hier wordt de kant waar de carbonzuurgroep aan het vetzuur zit mee aangegeven
B-oxidatie	in matrix van mitochondriën. Afbreken van een vetzuur gebeurt Middels B-oxidatie. Per stap worden er 2 c's afgeknipt die één acetyl-coA Worden. Als je dus een vetzuur met C-18 hebt, krijg je 9 acetyl-coA's. Deze gaan de citroenzuurcyclus in (zie ook aantek HC)
Choleostasis	een obstructie in de afvoergangen van gal
UGT-1	enzym dat zorgt voor de conjugatie van glucaronzuurmoleculen aan bilirubine
albumine	eiwit dat voorkomt in het plasma, aangemaakt in de lever. Heeft een transportfunctie en handhaaft de oncotische druk van plasma
VLDL	very low density lipoprotein; bevat relatief veel triglyceride
LDL	low density lipoprotein; bevat veel cholesterol
HDL	high density lipoprotein ; bevat veel eiwit
GLUT-2 transporter	aanwezig in lever en pancreas; onafhankelijk van insuline
Coagulation factor	stollingsfactoren;
ACC	acetyl CoA carboxylase
Acute phase eiwitten	eiwitten die door de lever worden aangemaakt, als reactie op een ontsteking.
Zell-weger syndroom	je hebt geen peroxisomen en daardoor kun je vetzuren met extreem Lange vetzuren niet afbreken
Carnitine-shuttle	heb je om lange vetzuren het mitochondrien in te krijgen (zie BAYNES)
Ketolichamen	worden gevormd uit Acetyl-coA als er een overschot is of als er Onvoldoende TCA-intermediären zijn. Voorbeelden zijn Acetoacetaat, B-hydroxyboterzuur en aceton. Onstaan bij koolhydraattekort, vasten en diabetes(?)
HMG-Coa reductase	enzym dat zorgt voor synthese van cholesterol uit acetyl-coa. Werkt via negatieve terugkoppeling
Xantomen	gele vlekken op de huid waarin triglyceriden zijn opgeslagen
Cholestyramine	wordt gebruikt als medicijn. Houdt de galzuren vast in de darmen; Galzuren gaan niet terug. Vet wordt hierdoor beter afgebroken en het LDL-gehalte gaat omlaag (receptoren geactiveerd)